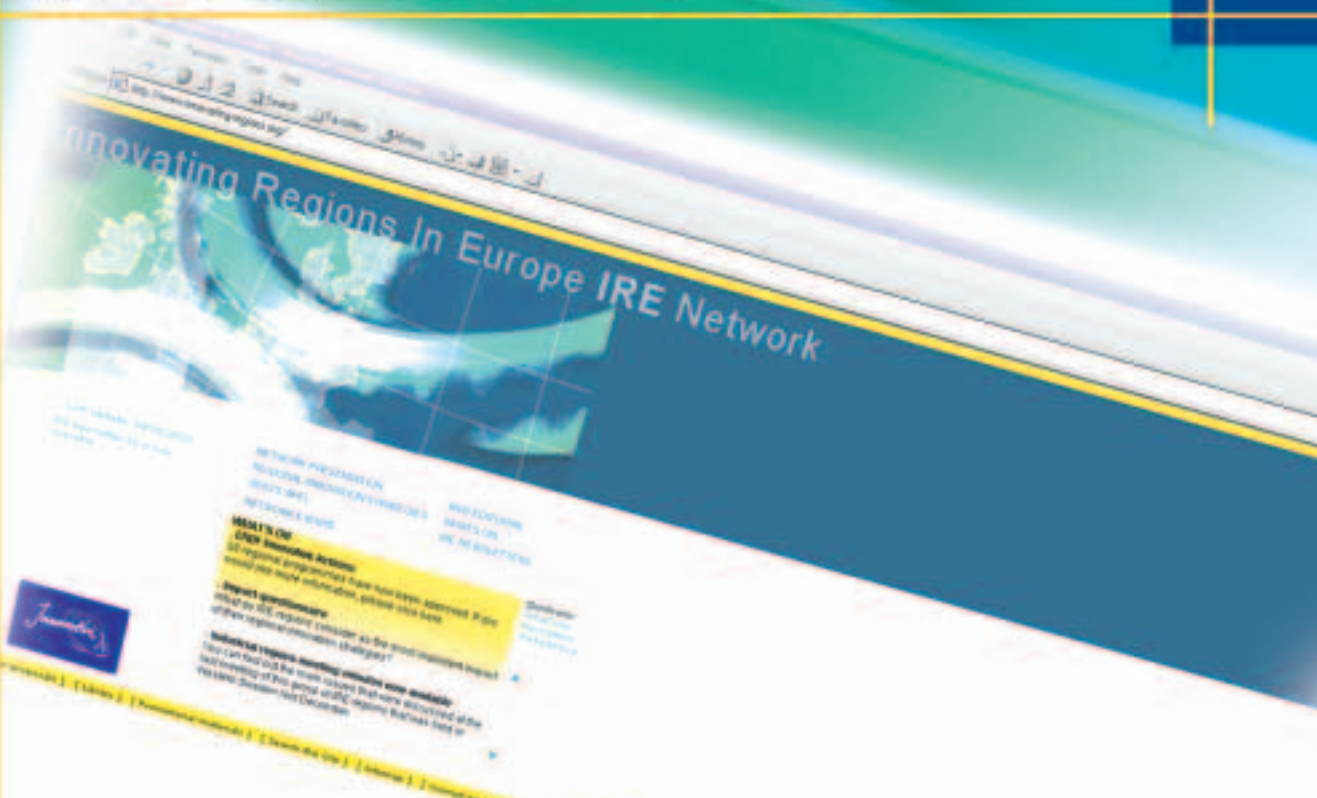
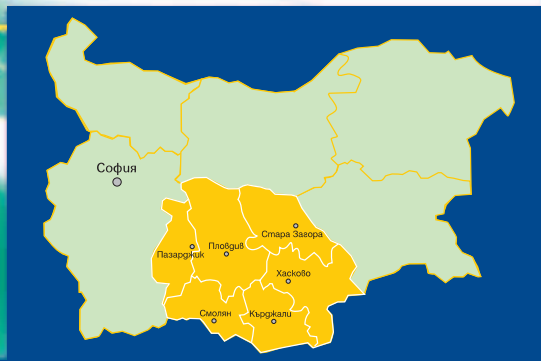

RIS/SC-BG

РЕГИОНАЛНА ИНОВАЦИОННА СТРАТЕГИЯ Южен централен район

Пловдив
Стара Загора
Кърджали
Смолян
Хасково
Пазарджик

www.innovation.bg

РЕГИОНАЛНА ИНОВАЦИОННА СТРАТЕГИЯ
ЗА ЮЖЕН ЦЕНТРАЛЕН РАЙОН

София, 2004 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Въведение	5
2. Методология	5
2.1. Подготвителен етап (октомври 2001 - септември 2002)	5
2.2. Етап на регионални проучвания и анализи (октомври 2002 - септември 2003)	6
2.3. Етап на разработване на стратегията (октомври 2003 - май 2004)	7
3. Районът, който направи първата стъпка	7
4. Икономически профил на Южен централен район за планиране	7
4.1. Районите за планиране в България	7
4.2. Териториално-административен обхват	8
4.3. Териториална и селищна мрежа	8
4.4. Демографска характеристика	8
4.5. Пазар на труда	9
4.6. Състояние на предприятията	10
4.7. Принос към БВП	10
4.8. Индустиален профил	11
4.9. Преки чуждестранни инвестиции	11
5. SWOT анализ на Регионалната иновационна система	12
6. Стратегическа рамка за насърчаване на иновациите в Южен централен район	17
6.1. Институционализиране на Регионалната иновационна стратегия за Южен централен район за планиране	17
6.2. Регионална иновационна стратегия за Южен централен район за планиране	19
6.3. Първи регионален иновационен план (юни 2004 - май 2005)	26

1. Въведение

Между 1994 и 2000 г. Европейската комисия обяви разработването на регионални иновационни стратегии (РИС) за ключов инструмент на политиката за насърчаване на иновациите на регионално равнище в страните - членки на ЕС. Над 100 района от страните - членки на ЕС стартираха РИС инициативи с подкрепата на Европейския фонд за регионално развитие и Четвъртата рамкова програма за научни изследвания, технологично развитие и демонстрации. По време на Петата рамкова програма (1998 - 2002) този процес обхвана и държавите - кандидати за членство, и 16 района стартираха РИС проекти през 2001 г.

Южен централен район за планиране е първият в България, за който беше изпълнен проект за разработване на регионална иновационна стратегия като част от цялостната политика за устойчиво развитие на района. Целта на проекта беше да се създаде обща платформа за коопериране между обществените и частния сектор, изследователските организации и университетите и финансовите институции в Южен централен район. Анализът на регионалната икономика по отношение на технологичното развитие и иновациите позволи да се разработи първият иновационен план в изпълнение на регионалната иновационна стратегия, в който залегнаха набор от пилотни инициативи и проекти.

Проектът за разработване на регионална иновационна стратегия за Южен централен район беше реализиран в периода октомври 2001 - май 2004 г. от консорциум от партньори в състав:

- Фондация "Приложни изследвания и комуникации", гр. София - координатор на проекта.
- Регионална комисия за икономическо и социално сближаване на Южен централен район (съгласно Закона за регионално развитие от февруари 2004 г. - Регионален съвет за развитие).
- Министерство на регионалното развитие и благоустройството.
- tti Magdeburg GmbH, която изпълнява РИС проект в Саксония - Анхалт, Германия.
- Университетът в Тесалия, Гърция.

В изпълнението на проекта бяха ангажирани всички областни администрации от района, неправителствени организации, бизнес и научно-

изследователските среди, експерти от Министерството на икономиката, Българската академия на науките, УНСС и над 120 експерти от водещите икономически отрасли в района.

Фондация „Приложни изследвания и комуникации“ в качеството си на координатор благодари на всички колеги от България, Германия и Гърция, които взеха участие в изпълнението на проекта.

2. Методология

Целта на проекта за разработване на иновационна стратегия за Южен централен район за планиране бе да анализира иновационните и технологичните потребности на фирмите от района и да направи оценка на дейността на организациите, които подпомагат технологичното развитие на малкия и средния бизнес. Анализът послужи за разработването на стратегическата рамка за насърчаване на иновациите и Първия иновационен план в изпълнение на Регионалната иновационна стратегия. Той включва конкретни предложения за проекти за повишаване на иновационния капацитет на малките и средните предприятия от района, които са крайните бенефициенти на проекта.

В изпълнението на проекта бяха привлечени областните администрации, представители на научните организации, бизнеса и нестопанските организации в района. В конкретната работа по проекта участваха над 120 експерти, които изпълняваха специфични задачи: проучване на предлагането и търсенето на иновации, анализ на технологичното състояние на водещите в регионалната икономика сектори, SWOT анализ на регионалната икономика по отношение на технологичното развитие и иновациите и разработване на система за мониторинг и оценка на предвидените мерки.

Изпълнението на проекта премина през 3 етапа.

2.1. Подготвителен етап (октомври 2001 - септември 2002)

Той обхващаше:

- създаване на управленска структура на проекта, която включи Управителен съвет и Работна група за изпълнение на проекта;

- разработване на икономически профил на Южен централен район за планиране.

Икономическият профил¹ на Южен централен район беше разработен чрез прилагането на различни методи. Бяха проучени и обобщени съществуващите национални, регионални и областни анализи, стратегии и планове за развитие. Анализирани бяха разработки на Министерството на икономиката за развитието на секторите в страната. Чрез регионални работни и консултативни срещи бяха събрани експертните мнения на специалистите от района за перспективните икономически сектори. В резултат на проучванията в икономическия профил бяха определени десет водещи сектора за Южен централен район: селско стопанство, хранителна и питейна промишленост, агрохимическа промишленост, електроника, електротехническа промишленост и високи технологии, машиностроене, туризъм, дърводобив, дървопреработване и мебелна промишленост, шивашка и текстилна промишленост, парфюмерийно-козметична промишленост, обувна и кожарска промишленост.

Партниращите региони Тесалия от Гърция и Саксония - Анхалт от Германия подпомогнаха избора на методология през подготвителния етап и взеха активно участие в популяризирането на проекта в шестте области Пловдив, Стара Загора, Пазарджик, Хасково, Кърджали и Смолян.

2.2. Етап на регионални проучвания и анализи (октомври 2002 - септември 2003)

Този етап обхваща анализ на иновационното търсене и анализ на иновационното предлагане.

2.2.1. Анализ на иновационното търсене

През втория етап на проекта бяха проучени десетте сектора, определени като водещи за Южен централен район. За тази цел бяха сформирани десет тематични групи по сектори и шест работни групи по области. Всяка от шестте области в района определи свои секторни експерти, които участваха в работата на тематичните

групи. Тематичните групи разработиха анкетни въпросници за проучване на фирмения иновационен потенциал и потребностите от нови технологии. Те определиха също така фирмите, които трябва да бъдат изследвани, и проведеха анкетирането. Въпросниците бяха попълнени от 397 фирми от десетте водещи сектора. Въз основа на резултатите от проучването бяха изготвени секторни анализи и анализ на иновационните потребности на фирмите от Южен централен район². В допълнение към анкетата бяха проведени 8 фокус групи за четири от приоритетните сектора. Тяхната цел беше да очертаят специфичните проблеми на фирмите в областта на иновациите.

2.2.2. Анализ на иновационното предлагане

Целта на анализа на иновационното предлагане бе да се проучи и анализира регионалната иновационна инфраструктура, която обхваща научноизследователските и посредническите организации.

А. Анализът на научноизследователските организации, университетите, развойните звена на водещите фирми, частните научноизследователски фирми, технологичните паркове разкри предлагането на иновационни продукти в Южен централен район. Бяха анкетираны 49 организации от района.

Б. Анализът на посредническите организации, регионалните агенции за развитие, търговските камари, регионалните и браншовите асоциации, центровете за трансфер на технологии, бизнес инкубаторите, фондовете за рисков капитал, банките и други организации, извършващи дейности в полза на МСП или предоставящи им услуги, имаше за цел да разкрие специфичните функции и ролята на посредническите организации и да установи степента на съответствие между услугите, които предлагат, и иновационните потребности на фирмите в района. Бяха проучени 18 посреднически организации.

В резултат на регионалните проучвания и анализи на търсенето и предлагането на иновации беше изготвен SWOT анализ на регионалната

¹ Пълният текст на „Икономически профил на Южен централен район“ можете да намерите на адрес www.innovation.bg

² Пълните текстове на анализите можете да намерите на адрес www.innovation.bg

иновационна система, на базата на който беше разработена регионалната иновационна стратегия.

2.3. Етап на разработване на стратегията (октомври 2003 - май 2004)

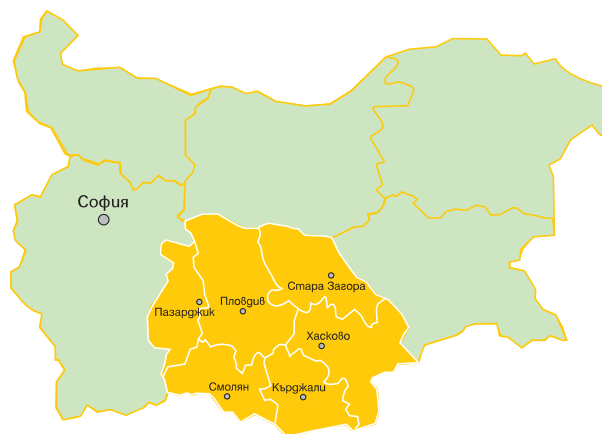
Методиката за разработването на регионална иновационна стратегия на Южен централен район за планиране следва логиката на системния анализ и разглежда района като елемент на националната икономическа и иновационна система. Времевият хоризонт на регионалната иновационна стратегия е 5 години. Тя се изпълнява чрез годишни регионални иновационни планове, които са част от Регионалния план за развитие.

На базата на SWOT анализа на регионалната иновационна система бяха изведени стратегическите приоритети за Южен централен район по отношение на иновациите. Те отчитат спецификата на регионалната икономическа система (приоритетни сектори), иновационните потребности на МСП, потенциала на научноизследователските организации и дейностите на посредническите организации. Стратегическите приоритети са свързани също така с функциите и степента на ангажираност и подкрепа от страна на държавните, областните и местните власти.

Следващите стъпки през този етап бяха конкретизиране на стратегическите приоритети в тактически и оперативни цели (действия) и разработване на Първия иновационен план с препоръчителни дейности и предложения за пилотни проекти.

3. Районът, който направи първата стъпка

Южен централен район е районът, който направи първата стъпка в България за разработване на иновационна стратегия. Той зае своето място в мрежата на европейските региони, разработили и изпълняващи стратегии за насърчаване на иновациите. Южен централен район притежава значителен икономически потенциал и природни ресурси, необходими за устойчиво развитие в рамките на националната икономическа система и разширена Европа. Иновациите са както стратегическа цел, така и необходимо средство, за

да се постигне устойчиво развитие и конкурентоспособност на района сред останалите райони в България и Европа.

4. Икономически профил на Южен централен район за планиране

4.1. Районите за планиране в България

С цел изпълнение на стратегиите и програмите в областта на регионалното развитие и социалното сближаване на 27 юли 2000 г. Министерският съвет на Република България обособи шест района за планиране на територията на страната:

1. Югозападен район за планиране.
- 2. Южен централен район за планиране.**
3. Югоизточен район за планиране.
4. Североизточен район за планиране.
5. Северен централен район за планиране.
6. Северозападен район за планиране.

Новият Закон за регионалното развитие, който влезе в сила на 20.02.2004 г., препотвърди обособяването на шестте района за планиране. Той урежда обществените отношения, свързани с планирането, програмирането, управлението, ресурсното осигуряване, държавното подпомагане, наблюдението, контрола и оценката на регионалното развитие. Стратегическото планиране за постигане целите на регионалното развитие ще се осъществява чрез разработването и изпълнението на Национална стратегия за регионално развитие и Областни стратегии за развитие. За районите за планиране ще се разработват Регионални планове за развитие, които ще съответстват на предвижданията на Национал-

ната стратегия, както и на приоритетите и специфичните цели, съдържащи се в областните стратегии за развитие за съответния програмен пе-

гр. Пловдив

риод. Законът предвижда и разработването на общински планове за развитие, в които ще бъдат отразени предвижданията на Областната стратегия за развитие

4.2. Териториално-административен обхват

Южен централен район има благоприятно географско положение, допринасящо за развитието на регионалната икономика. През територията на ЮЦР преминават важните трансевропейски транспортни коридори: № 7, 8, 9 и 10, включително пътят от Западна Европа към Турция. Районът има и добри транспортни връзки със столицата и с центровете на останалите райони за планиране³.

Южен централен район за планиране е с център град Пловдив и включва шест административни области и 66 общини:

1. Пловдивска област (обхваща 17 общини).
2. Кърджалийска област (обхваща 7 общини).
3. Пазарджишка област (обхваща 11 общини).
4. Смолянска област (обхваща 10 общини).
5. Старозагорска област (обхваща 10 общини).
6. Хасковска област (обхваща 11 общини).

³ Икономическо състояние на Южен централен район за планиране, март 2003 г., Министерство на икономиката, дирекция "Регионални анализи", www.mi.government.bg

4.3. Териториална и селищна мрежа

По територия Южен централен район е водещ със своите 27 516,2 км² (24,79 % от общата територия на страната) сред останалите райони в страната. Съвременната селищна мрежа обхваща 1512 селища, като от тях 59 са градове, а 1453 са села. Гъстотата на населението в Южен централен район е 74,9 души на км² и по този показател той се доближава до средната гъстота на населението в страната, която е 74,5 души на км². Сред областите в района се откроява Пловдивска област, която има един от най-високите за страната показатели за гъстота на населението - 119,7 души на км².

гр. Стара Загора

4.4. Демографска характеристика

ЮЦР е на второ място по брой на населението сред шестте района в страната с 1 969 595 жители (24,96 % от общия брой), но демографските процеси в района, както и в цялата страна, са с неблагоприятни тенденции. За периода 1995 - 1999 г. населението на района е намаляло с 4,8 %. Тази тенденция се запазва и през следващия период от три години (1999 - 2001 г.) и в шестте области на района. Спадът на населението се дължи най-вече на отрицателния естествен прираст и емиграцията. Най-голяма част от населението на района е съсредоточена в област Пловдив - 36,3 %, следвана от Стара Загора - 18,7 %, Пазарджик - 15,7 %, Хасково - 14,0 %, Кърджали - 8,3 %, и Смолян - 7,0 %.

Възрастовата структура на населението на ЮЦР съответства на средната за страната. През 2001 г. общият

гр. Пазарджик

⁴ Икономическо състояние на Южен централен район за планиране, март 2003 г., Министерство на икономиката, дирекция "Регионални анализи", www.mi.government.bg

гр. Хасково

дял на населението в трудоспособна възраст е 59,2 % (1 166 741 души)⁴.

4.5. Пазар на труда

В различните стопански отрасли и обслужващи дейности в Южен централен район са ангажирани малко под 700 000 души (690,4 хил. за 2000 г.). Общата тенденция е към намаляване на заетостта и нарастване на броя на безработните. Равнището на регистрираната безработица за периода 1999 - 2000 г. се е увеличило от 16,7 %

на 17,9 %. Тази негативна тенденция до голяма степен е свързана с реструктурирането на икономиката. Общественият сектор генерира все по-малко заетост поради провежданата приватизация, а частният сектор не може да поеме бързо освободените от обществения сектор. Въпреки това наетите лица в частния сектор през 2000 г. вече представляват 52,7 % от общо наетите лица в района.

гр. Кърджали

От гледна точка на икономическите характеристики на Южен централен район важно значение има структурата на наетите лица по икономически сектори. Селското, горското стопанство и индустрията намаляват своя принос по отношение на наетите лица. Най-много наети лица има в сектора „Услуги“. Тази тенденция е обща за страната.

Таблица 1. Пазар на труда

№ по ред	Раздели и показатели	Мярка	Година	
			1999	2000
1.	Заети лица	хил. души	705.3	690.4
2.	Наети лица	хил. души	462.4	433.9
	в т.ч. по икономически сектори:			
	- селско и горско стопанство	хил. души	21.6	20.0
	- индустрия	хил. души	224.6	201.5
	- услуги	хил. души	216.2	212.4
3.	Структура на наетите лица по икономически сектори:	%	100.0	100.0
	- селско и горско стопанство	%	4.7	4.6
	- индустрия	%	48.6	46.4
	- услуги	%	46.7	49.0
4.	Наети лица по форми на собственост:			
	- обществен сектор	хил. души	260.0	205.1
	- частен сектор	хил. души	202.4	228.8
5.	Структура на наетите лица по форми на собственост:			
	- обществен сектор	%	56.2	47.3
	- частен сектор	%	43.8	52.7
6.	Равнище на регистрирана безработица	%	16.7	17.9

Източник: Икономически профил на Южен централен район, Заключителен доклад, www.innovation.bg

4.6. Състояние на предприятията

През последните години броят на малките и средните предприятия в ЮЦР се увеличава непрекъснато. Тази тенденция е обща за цялата страна и е естествен резултат от реструктурирането на българската икономика. Предприятията от различните категории заетост са концентрирани основно в област Пловдив и през 2001 г. броят им представлява 39,2 % от общия брой на предприятията в целия район. Следват област Стара Загора с 18,4 % и област Хасково с 15,2 %. Неравномерното разпределение на предприятията в района се дължи най-вече на факта, че в областите с висока концентрация на малки и средни предприятия има общини с добре развита бизнес среда, които създават условия за растежа на съседните на тях общини. С най-ниска концентрация на предприятията са областите Кърджали и Смолян, които са и в най-неблагоприятната ситуация в сравнение с останалите области на района по отношение на наличие на необходими условия за интензивно и устойчиво икономическо развитие.

гр. Смолян

4.7. Принос към БВП

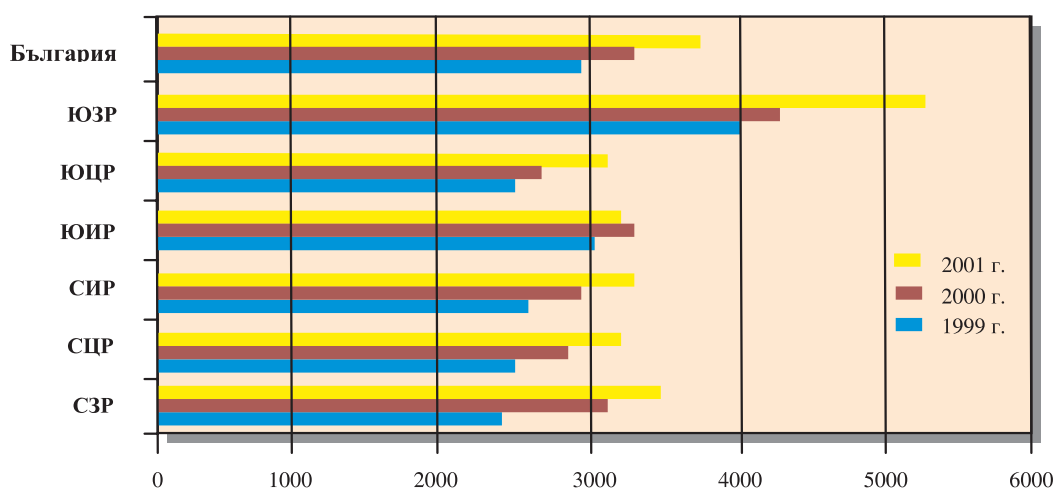
През 2001 г. в ЮЦР се създават 20,64 % от БВП и по този показател районът е на второ място сред районите в страната. По текущи цени БВП в ЮЦР за 2001 г. възлиза на 6114 млн. лв., което е с 9,39 % по-високо спрямо 2000 г. Мястото на Южен централен район в икономиката на страната остава непроменено и през 2002 и 2003 г. През 2002 и 2003 г. БВП нараства по текущи цени съответно до 6507 млн. лв. и 6957 млн. лв., които представляват малко над 20 % от годишния БВП

Таблица 2. Разпределение на предприятията в ЮЦР според броя на заетите в тях

	Брой предприятия 1999 г.	% от общия брой предприятия	Брой предприятия 2000 г.	% от общия брой предприятия	Брой предприятия 2001 г.	% от общия брой предприятия
Южен централен район	49360	23,5	54128	24,3	53823	24,0
Микро (до 10 заети)	45877	92,9	50322	92,9	49883	92,7
Малки (от 11 до 50 заети)	2569	5,2	2862	5,3	2980	5,5
Средни (от 51 до 100 заети)	446	0,9	439	0,8	489	0,9
Предприятия със 101-250 заети	302	0,6	346	0,6	315	0,6
Големи (над 250)	166	0,3	159	0,3	156	0,3

Източник: Икономическо състояние на Южен централен район за планиране, март 2003 г., Министерство на икономиката, дирекция "Регионални анализи", www.mi.government.bg

Графика 1. БВП на човек от населението по райони за планиране, лв.

Източник: Икономическо състояние на Южен централен район за планиране, март 2003 г., Министерство на икономиката, дирекция "Регионални анализи", www.mi.government.bg

за страната.

През 2001 г. БВП на човек от населението в ЮЦР е 3096 лв., което е с 389 лв. по-високо в сравнение с 2000 г. През следващите две години тенденцията на нарастване на този показател се запазва и той достига 3316 лв. през 2002 г. и 3576 лв. през 2003 г.⁵

Анализите за изготвяне на Националния план за икономическо развитие показват, че през периода 2004 - 2006 г. може да се очаква стабилен растеж на БВП в Южен централен район и неговият дял да се запази на равнище малко над 20 % от БВП на страната.⁶

4.8. Индустириален профил

Индустрията създава 34,05 % от брутната добавена стойност (БДС) в района през 2001 г. Стойностите на този показател остават без съществени промени и през периода 2002 - 2003 г. През 2002 г. брутната добавена стойност, създадена в индустрията, е 32,3 % от общата БДС за района и през 2003 г. е 34,2 %. Разпределението на продукцията на промишлените предприятия в ЮЦР е важен показател, който харак-

теризира индустриалния профил на района. През 2001 г. основно място в продуктовата листа на района заемат производството на храни, напитки и тютюневи изделия - 23,06 %, металургията и производството на метални изделия - 11,5 %, и производството на машини и оборудване - 11,3 %. Тези показатели не се променят съществено и през периода 2002 - 2003 г.⁷

4.9. Преки чуждестранни инвестиции

В структурата на разпределението на преките чуждестранни инвестиции в районите в България към 31.12.2001 г.⁸ ЮЦР е на предпоследно място с 5 %, или 132 462,7 хил. щ. дол. привлечени чуждестранни инвестиции. През 2001 г. преките чуждестранни инвестиции в ЮЦР нарастват с 35,2 % спрямо 2000 г. (97 967 хил. щ. дол.). Разпределението им е изключително неравномерно между административните области на района. Те са концентрирани предимно в област Пловдив (36,6 %) и област Стара Загора (30 %).

⁵ www.econ.bg

⁶ България в края на 2006 г.: социално-икономически анализ (работен вариант, април 2004 г.), www.aeaf.minfin.government.bg

⁷ Икономическо състояние на Южен централен район за планиране, март 2003 г., Министерство на икономиката, дирекция "Регионални анализи", www.mi.government.bg

⁸ Икономическо състояние на Южен централен район за планиране, март 2003 г., Министерство на икономиката, дирекция "Регионални анализи", www.mi.government.bg

5. SWOT анализ на регионалната иновационна система

Анализът на силните и слабите страни, възможностите и заплахите (SWOT анализ) включва анализ на вътрешната и външната среда на анализираната система.

Всеки елемент на регионалната иновационна система на Южен централен район - предприятия (търсенето на иновации и нови технологии), научноизследователските организации (предлагането на иновации и нови технологии) и посредническите организации (браншови камари, регионални асоциации, подпомагащи МСП, звена за трансфер на технологии и т.н.), беше анализиран поотделно по отношение на силните и слабите страни, за да се оцени вътрешният потенциал на иновационната система. Елементите на външната среда (възможности и заплахи) бяха разгледани заедно за всички елементи на регионалната иновационна система, за да се избегне повтарянето на външните фактори, които в пове-

чето случаи влияят едновременно върху всеки елемент.

SWOT анализът беше изготвен на два етапа:

1. Анализ на силните и слабите страни на всеки от трите основни елемента на регионалната иновационна система - фирми, научноизследователски и посреднически организации.
2. Анализ на възможностите и заплахите, идващи от външната среда, които определят хода на развитие на системата в перспектива. За определяне на външните фактори беше използвана т.нар. мозъчна атака STEEPV⁹, при която всички генерирани фактори от външната среда бяха структурирани в шест тематични групи.

⁹ Външните фактори в метода STEEPV са структурирани в следните тематични групи:

Social	Социални
Technological	Технологични
Economic	Икономически
Environmental	Околна среда
Political	Политически
Value-Based factors	Културни фактори

Таблица 3. Силни и слаби страни на регионалната иновационна система

Силни страни	Слаби страни
ФИРМИ	
<ul style="list-style-type: none"> • Идентифицираните приоритетни сектори са традиционни за националната и регионалната икономика (машиностроене, текстил, дървообработване и т.н.); голяма част от фирмите имат добър опит и традиции (вкл. човешки потенциал) в производството на съответната продукция. • Предприятията разполагат със специалисти с висше, полувисше и средно специално образование, които имат добра квалификация и производствен опит. • Производствен потенциал по отношение на производствени мощности, сгради, персонал и др. за значително увеличаване на обема на производството. • Конструкции и технологии в някои производства, съобразени с европейските стандарти с цел по-пълно задоволяване на потребителското търсене (машиностроене, електроника и електротехника, дърводобив). • Добро съчетание между цена и качество на продуктите. 	<ul style="list-style-type: none"> • Морално и физически остаряла техника и технологии в приоритетните сектори. • Лоша, а в някои случаи липса на инфраструктура в отделни сектори (дърводобив и дървообработване, селско стопанство). • Лоша производствена инфраструктура в предприятията, в някои от тях тя почти не е изградена, а във фирмите, в които съществува, от години не е обновявана. • Ниско заплащане на труда, което не стимулира производителността и качеството на продукцията. • Липса на разработени и внедрени проекти за енергоспестяващи производствени процеси (машиностроене, дървообработване). • Недостиг от оборотни средства за закупуване на необходимата суровина (една от основните причини е междуфирмената задлъжнялост).

Силни страни	Слаби страни
ФИРМИ	
	<ul style="list-style-type: none"> • Ниско равнище на продуктови и преработващи нововъведения. • Слаборазвити пазари в селските райони. • Непознаване на промените, които ще съпътстват присъединяването на страната към ЕС поради слаб интерес от страна на фирмите. • Недостатъчни инвестиции за нови изделия и технологии, продиктувани от липсата на свободни финансови ресурси. • Неизползван производствен капацитет. • Ниска конкурентоспособност на фирмите, ниска производителност. • Ниска иновационна активност; недостатъчни връзки с научноизследователски институти и университети, както и с други изследователски звена и фирми; липса на връзка между научните изследвания, развойната дейност и частния сектор. • Липса на стратегически умения за управление; в недостатъчна степен се използват възможностите на съвременните ИТ за информационно обслужване (Интернет), електронна търговия и др.
НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ОРГАНИЗАЦИИ	
<ul style="list-style-type: none"> • Значителен изследователски потенциал с висока квалификация. • Изследователските звена и университетите са специализирани в области от първостепенно значение за развитието на приоритетите на региона (селско стопанство, хранителна и питейна промишленост и др.) с възможност да се формират като елитни центрове с национално значение. • Наличие на отделни примери за коопериране между ВУ и изследователските организации при осъществяване на научни разработки. • Наличие на примери на пазарна ориентация на обучението в университетите и създаване на предприемачески умения и култура. • Наличие на отделни примери за връзки на фирмите от региона и ВУ в сферата на квалификацията на персонала и обучението. 	<ul style="list-style-type: none"> • Иновационната дейност на доставчиците на научни продукти се ограничава до етапа "научна разработка". • Разходите за иновационна дейност са крайно недостатъчни за поддържане динамиката на системата в съответствие с изискванията на динамиката на иновационната дейност. • Ниски разходи в сферата на обучението на кадрите от организациите. • Почти пълно отсъствие на инвестиране в инфраструктурата на научните организации. • Ниска степен на комерсиализация на научните резултати; недостатъчно внимание към механизмите на пазарна реализация на научните продукти (напр. подценяване на ролята на маркетинга).

Силни страни	Слаби страни
НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ОРГАНИЗАЦИИ	
	<ul style="list-style-type: none"> • Наличие на малък брой научни резултати, за които е получена правна защита (като патенти, търговски марки). • Неразвито сътрудничество между организациите от сферата на ВО и научните институти при създаване на иновационни продукти. • Слабо коопериране с индустрията при създаването на иновационни продукти. • Силна зависимост от държавните бюджетни средства за финансиране на иновационната дейност и недостатъчно мобилизиране на други национални и местни източници за финансиране. • Остаряла инфраструктура (вкл. лаборатории). • Отсъствие на институционални структури за управление на процеса на иновации в НИС, трансфера и комерсиализацията.
ПОСРЕДНИЧЕСКИ ОРГАНИЗАЦИИ	
<ul style="list-style-type: none"> • Наследени традиции за работа с НИС и бизнеса. • Изследваните организации функционират като части от национални мрежи. • Широк спектър от предоставяни услуги: обучение, разработване на бизнес планове, разпространяване и предоставяне на информация, международно сътрудничество, търсене на източници за финансиране и др., което създава и възможност за формиране на потребности във фирмите. • Сравнително добро познаване и участие на тези организации в международни и европейски програми. • Добро равнище на използване на информационните технологии като източник на информация. 	<ul style="list-style-type: none"> • Неосъзната специфика на функцията на посредническите организации от страна на бизнеса, в т.ч. и в областта на иновациите. • Неизползван потенциал както на членовете от региона, така и на националните мрежи, които представляват. • Ниска степен на сътрудничество с научноизследователския сектор от региона; слабо въздействие върху регионалната иновационна политика - посреднически организации, ВУЗ и научноизследователските организации от региона. • Недоразвити функции за подкрепа на МСП в областта на правната закрила на интелектуалната собственост (като патентна защита). • Липса на статистическа информация и база данни, които по предназначение трябва да захванват потребителите с разнородна информация, свързана с иновациите.

ВЪЗМОЖНОСТИ

Социални:

- висока образованост на населението;
- липса на етнически конфликти.

Технологични и научни:

- тенденция към нарастване на броя студенти, обучавани по дисциплини, свързани с иновации;
- екологично чисто производство поради технологична изостаналост на България;
- развитие на информационните технологии и информационното общество като приоритет в България; нови информационни и комуникационни технологии (вкл. електронната търговия);
- по-активно участие в европейски програми (Шеста рамкова програма) като източници на нови научни разработки и иновации;
- възможност за усвояване на иновативни екологосъобразни технологии и производства;
- потенциал за съвместни инициативи между посреднически организации, НИС и фирми в региона - добра възможност за преки връзки по повод обучение, консултантски услуги и поддържане на база данни.

Икономически:

- макроикономическата стабилизация, наблюдавана през последните години;
- специализация на различните райони в България в определени сектори;
- нови форми на икономическо сътрудничество (напр. международни клъстери); разширяване на сътрудничеството с водещи западни фирми;
- коопериране на малките предприятия с водещи фирми от съответния сектор.

Природни фактори:

- благоприятни условия за развитие на различни сектори като екологичен и селски туризъм;
- географското положение на района дава възможност за развитие на нови икономически дейности като например специализация в екологични производства.

Политически фактори:

- подготовката за членство в ЕС е мобилизиращ фактор за промени в научната, иновационната и икономическата система на страната;

- приемане на нови закони - Закона за насърчаване на научните изследвания и промените в Законите за регионалното развитие и за МСП, за чуждестранните инвестиции;
- утвърждаване на програмното управление и финансиране на изследователската дейност в България; наличие на 5 национални програми за научни изследвания и технологично развитие;
- националната научна и иновационна политика се разработва в съответствие с политиката на ЕС в областта на иновациите;
- наличие на различни национални стратегии и програми - стратегията за информационно общество, за конкурентоспособността в ИТ сектора и т.н.;
- достъп до програми на ЕС - ФАР, ИСПА, САПАРД, Шеста рамкова програма за научни изследвания, технологично развитие и демонстрации, Леонардо да Винчи;
- положителни промени в държавната политика, които се изразяват в намерения да се подкрепят иновациите;
- разполагане на евроатлантически структури на територията на България.

Институционални фактори:

- инициативата на БСК „Иновации за бизнес“, на нестопанските организации за подкрепа на иновациите в бизнеса;
- включване на организации от региона в европейски и световни мрежи;
- възможност за създаване на съвместни центрове по обучение в предприемачески умения между научноизследователските и посредническите организации.

Ценностна система на българското общество:

- общество, в което съжителстват граждани с различен етнически произход и религия;
- богато историческо наследство с възможности за икономическа експлоатация.

Други:

- доразвиване на функциите по обучение - за участие в международни програми, за добро познаване на условията за участие в конкурсите на ЕС и т.н. с цел използване на този потенциален ресурс за финансиране на научноизследователска дейност.

ЗАПЛАХИ

Социални:

- емигриране на висококвалифицирана работна ръка;
- демографски спад;
- липса на средна класа;
- застаряващо население;
- повишаване равнището на безработица;
- голям брой население с ниски доходи.

Технологични и научни:

- липса на национален регистър на научните изследвания в страната;
- отлив от научната професия;
- нарастваща конкуренция на пазара на научни и технологични продукти поради процесите на глобализация, навлизане на чужди аналози.

Икономически:

- свит вътрешен пазар поради ниско потребление;
- нарастваща конкуренция на вътрешния пазар, съчетана с ниска конкурентоспособност на българското производство;
- ниска конкурентоспособност на българските изделия на чужди пазари;
- ниското заплащане на труда не може да бъде предимство в дългосрочна перспектива;
- загуба на интерес от чуждестранни инвеститори поради свито потребление и малък пазар;
- липса на възможност за посредническите организации да станат инициатори за създаването на местни или регионални кредитни фондове за иновационни инициативи на принципа на процентно (дялово) участие на своите членове.

Природни фактори:

- земеръсен район;
- обезводняване и обезлесяване.

Политически фактори:

- недостатъчно равнище на иновационна култура в националната и регионалната администрация в България;
- корупция;
- липса на координация между националните институции, които отговарят за националната научна, иновационна и икономическа полити-

ка (Министерството на икономиката отговаря за иновационната политика) и научните изследвания (Министерство на образованието и науката);

- слаба координация между науката и реалния бизнес, оттук и липса на синергия;
- липсва регулаторна рамка на иновационните процеси в страната;
- няма инициативи за подкрепа на отрасловата наука;
- липса на ясна стратегия как и в какъв времеви период страната ще достигне поставената в Лисабон цел за 3 % разходи за НИРД от БВП;
- липса на ясна визия за иновационната стратегия на национално и регионално равнище;
- липса на конкретно приложение на разработените национални програми в различни области.

Институционални:

- липса на трансферни механизми за знанията в практиката на национално равнище;
- липса на консултативни центрове и национални мрежи за информация, свързана с възможностите за проекти, европейските изисквания и т.н.;
- липса на механизми за насърчаване на партньорството между МСП и науката;
- необходими са мерки за изграждане на административни и граждански структури с участието на представители на индустрията, НИС, посредническите организации и публичната администрация и провеждане на редовни работни срещи.

Ценностна система:

- голяма част от населението не владее чужди езици;
- българите са традиционалисти, по-голямата част от населението не е готова да рискува и да развива предприемачество.

Други:

- липса на информираност от страна на българския бизнес по отношение на изискванията на ЕС, оттук ниска конкурентоспособност на европейския пазар;
- слаба или липсваща иновационна култура във фирмите;
- липса на статистическа информация за иновационната дейност.

6. Стратегическа рамка за насърчаване на иновациите в Южен централен район за планиране

Стратегическата рамка за насърчаване на иновациите в Южен централен район предлага комплексен стратегически подход и конкретни мерки за развитие на иновациите в района. Рамката обхваща предложение за процедура и структура за изпълнение на РИС, регионална иновационна стратегия за Южен централен район и първи регионален иновационен план. Тя съответства на стратегическия приоритет, залегнал в Националния план за икономическо развитие, за повишаване на конкурентоспособността на българската индустрия за постигане на устойчиво развитие и реален икономически растеж. Успехът на иновационната стратегия зависи от публичната подкрепа и разбиране.

Изведените стратегически приоритети за Южен централен район съответстват на етапа на пазарно развитие на България и на спецификата на регионалната иновационна система. Приоритетите съответстват също на Лисабонската стратегия и на задачите на съвременната иновационна политика на ЕС.

Времевият хоризонт на РИС за Южен централен район е 5 години - 2004 - 2009 г. РИС кореспондира с Регионалния план за развитие и Областните стратегии за развитие и ще се изпълнява чрез годишни регионални иновационни планове, които трябва да бъдат част от Регионалния план за развитие.

Южен централен район е първият в България, за който беше разработена РИС. Ето защо работата по SWOT анализа обхваща и изследване на механизмите (функцията и ролята на държавните, областните и местните власти) за одобряването, приемането и реализирането на регионалната иновационна стратегия. Целта беше да се предложи общ подход за стратегическо планиране в областта на иновациите, който се основава на съществуващата в страната нормативна база за регионално планиране.

6.1. Институционализиране на Регионалната иновационна стратегия за Южен централен район за планиране

Въз основа на направените проучвания и анализ се предлагат следната процедура и структура за изпълнение на РИС:

ПРОЦЕДУРА:

1. Регионалната иновационна стратегия е разработена за период от 5 години (2004 - 2009 г.) и се изпълнява чрез годишни регионални иновационни планове. Регионалната иновационна стратегия беше одобрена от областните администрации на Южен централен район.
2. Регионалната иновационна стратегия следва да се одобри и да се приеме от Регионалния съвет за развитие.
3. Годишните регионални иновационни планове се съгласуват с областните и общинските планове за развитие преди внасянето им за разглеждане в Регионалния съвет за развитие.
4. Годишните регионални иновационни планове се внасят за одобрение в Регионалния съвет за развитие преди приемането на Регионалния план за развитие (РПР) на Южен централен район.
5. След одобряването на съответния годишен регионален иновационен план той става част от Регионалния план за развитие, като по този начин се осигуряват и необходимите средства за неговото реализиране.

СТРУКТУРА:

Създаване на Областни комисии по иновациите

Те ще се създадат към Областните съвети за развитие и ще отговарят за изпълнението на конкретни иновационни проекти за областите, както и за набирането на нови предложения за проекти на областно равнище. Областните комисии по иновациите ще бъдат създадени и финансирани на принципа на публично-частното партньорство.

Създаване на Регионална комисия по иновациите

Тя ще подпомага Регионалния съвет за развитие и ще отговаря за изпълнението на годишните регионални иновационни планове, както и за набирането на нови предложения за проекти на регионално равнище. Регионалната комисия по

РЕГИОНАЛНА ИНОВАЦИОННА СТРАТЕГИЯ

Южен централен район

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТИ

1. Повишаване на конкурентоспособността на МСП от ЮЦР чрез иновации

2. Повишаване на иновационната култура в ЮЦР

3. Дограждане на регионалната иновационна система

ТАКТИЧЕСКИ ЦЕЛИ

1.1. Повишаване на знанията и уменията на МСП за създаване и внедряване на иновации

1.2. Насърчаване на технологичните трансфери

1.3. Развитие на сътрудничеството между фирмите от региона

2.1. Развитие на човешкия фактор в областта на иновациите

2.2. Популяризиране и изясняване на ролята и функцията на иновациите

3.1. Укрепване и оптимизиране на научноизследователския потенциал в ЮЦР

3.2. Разширяване и укрепване на поддръжката инфраструктура в ЮЦР

3.3. Създаване и развитие на връзката между науката-бизнес в ЮЦР

3.4. Изграждане на регионалната инфраструктура по изпълнение на РИС

ОПЕРАТИВНИ ДЕЙСТВИЯ

1.1.1. Специализирани сектори обучение по най-добрите производствени и лабораторни практики

1.1.2. Обучение по иновационен мениджънт

1.1.3. Секторни срещи по съвременни технологични трендове

1.2.1. Провеждане на семинари по въпросите на технологичния трансфер

1.2.2. Създаване на връзки с национални и европейски мрежи за ТТ и информационен обмен

1.2.3. Създаване/доразвиване на равнище иновационни звена на равнище индустриален сектор

1.3.1. Участие на управители на фирми в Регионалната или Областните комисии по иновациите

1.3.2. Коопериране между фирмите за разработване на съвместни иновационни проекти

1.3.3. Създаване на технологични кластери на регионално равнище

2.1.1. Развитие на творчество и иновативност в учебния процес

2.1.2. Обучение на работното място; програми за професионално обучение

2.1.3. Включване на технологично ориентирани предмети в учебните програми на ВУЗ

2.2.1. Широко разпространение на информацията за нововъведенията чрез медия, уеб-портал

2.2.2. Специализирани регионални иновационни прояви

2.2.3. Дискусии за избор на приоритети за технологично развитие

3.1.1. Подобрване на финансовото състояние на НИС чрез частно и публично финансиране

3.1.2. Повишаване квалификацията на персонала, обновяване на орг. структура

3.1.3. Подобрване на структурата на изследователската дейност

3.1.4. Участие в национални и международни мрежи и програми на ЕС

3.2.1. Развитие и популяризиране на посредническите услуги в областта на иновациите

3.2.2. Подпомагане създаването на литсващите звена в ИС - местни консултативни и инфо-центрове

3.2.3. Развитие на човешките ресурси

3.3.1. Достъп на бизнеса до нова информация и инструменти за анализ, създаване на трансферни офиси

3.3.2. Проучване потребностите на фирмите и осигуряване с подходящи специалисти

3.3.3. Повишаване на мобилността на експерти между НИС и бизнеса

3.3.4. Насърчаване използването на високи технологии в традиционни сектори

3.3.5. Създаване на srip-off фирми и условия за докторанти

3.3.6. Активизиране на участието в технологични кластери

3.4.1. Създаване на Регионална и Областни комисии по иновации за изпълнение на РИС

3.4.2. Мониторинг на изпълнението на РИС

иновациите ще следи изпълнението на съвместни проекти с районите Тесалия от Гърция и Саксония - Анхалт от Германия. Дейността на Регионалната комисия по иновациите ще се основава на принципа на публично-частното партньорство. Финансовото и ресурсното осигуряване ще следват същия принцип.

Регионалният съвет за развитие ще осъществява мониторинг върху изпълнението на Регионалната иновационна стратегия и Регионалните иновационни планове, както и върху работата на Регионалната и Областните комисии по иновациите.

6.2. Регионална иновационна стратегия за Южен централен район за планиране

Разработването на стратегията премина през следните етапи:

1. Извеждане на стратегическите приоритети.
2. Диверсификация на стратегическите приоритети в тактически цели и оперативни действия.
3. Разработване на предложение за институционализиране на стратегията.

На базата на регионалните проучвания и анализи бяха изведени три стратегически приоритета за развитие на регионалната иновационна система:

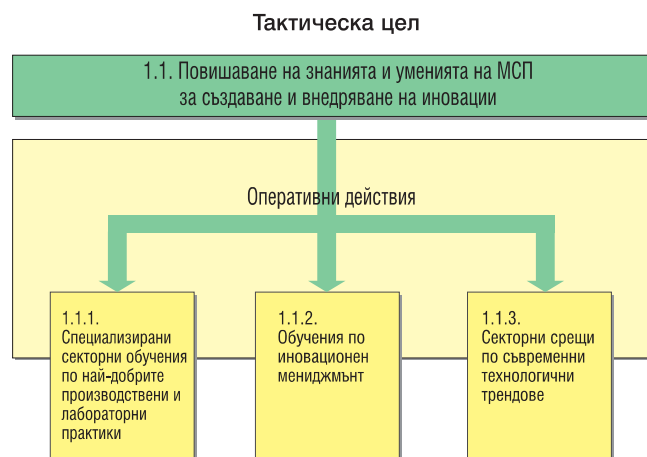
1. Повишаване на конкурентоспособността на МСП от ЮЦР чрез иновации.
2. Повишаване на иновационната култура в ЮЦР.
3. Доизграждане на регионалната иновационна система.

За да бъде очертан пътят за постигане на стратегическите приоритети, бе необходимо те да бъдат диверсифицирани във вид на тактически цели за тяхното реализиране.

Определянето на оперативните действия, чрез които ще се постигнат тактическите цели, бе последният етап от процеса на диверсификация на стратегическите приоритети на Регионалната иновационна стратегия. Всяка тактическа цел бе представена от набор оперативни действия, необходими за нейното постигане.

6.2.1. Характеристика на оперативните действия

Оперативните действия отразяват основните потребности на участниците в иновационната система и са прекият и рационален път за постигане на тактическите цели на стратегията. Оперативните действия са и основен ориентир за предприемане на конкретни инициативи, които да бъдат разработени във вид на проекти. В следващото изложение се използва номерацията от схемата на стратегията.

1.1.1. Специализирани секторни обучения по най-добрите производствени и лабораторни практики

Основни акценти:

- Привличане на местни и международни преподаватели, експерти и консултанти за провеждане на специализирани обучения на фирмите от приоритетните икономически сектори на района по добри производствени практики.
- Привличане на специалисти от водещи български и европейски фирми за обмен на добри производствени и лабораторни практики с фирми от приоритетните сектори на развитие на района.

1.1.2. Обучения по иновационен мениджмънт

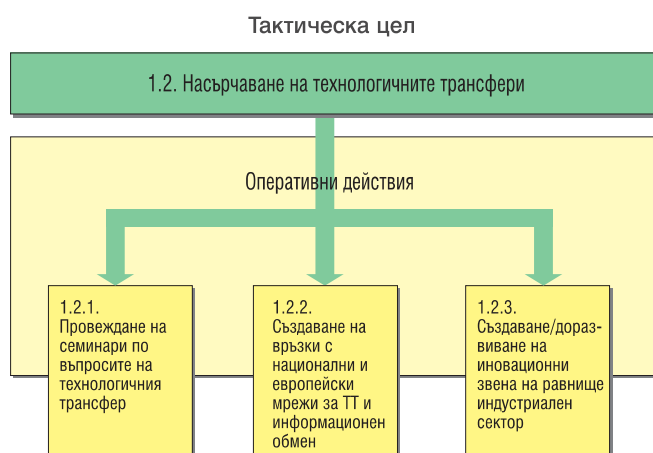
Основен акцент:

- Разработване и приложение на професионална бизнес ориентирана програма по иновационен мениджмънт с всички основни участници на иновационната система на района.

1.1.3. Секторни срещи по съвременни технологични трендове

Основен акцент:

- Провеждане на секторни срещи в Южен централен район за представяне на добри производствени практики и най-новите технологии в съответната технологична област. В секторните срещи участват фирми и представители на научноизследователските и посредническите организации от района.

1.2.1. Провеждане на семинари по въпросите на технологичния трансфер

Основни акценти:

- Разработване на програма, която да включва организирането и провеждането на поредица от семинари във всички области на ЮЦР с основен акцент трансфер на технологии в различни форми и от различни източници.
- Разработване и приложение на програма за обучение по интелектуална собственост във водещите научни организации и фирми с развойна дейност.

1.2.2. Създаване на връзки с национални и европейски мрежи за технологичен трансфер и информационен обмен

Основен акцент:

- Изследване на съществуващи национални и международни програми, проекти и мрежи, отнасящи се до въпросите на технологичния трансфер и обмена на информация и технологии, и осъществяване на контакти с тях с цел участие и обмен на информация, технологии и изграждане на мрежа от организации, насърчаващи иновациите в Южен централен район за планиране.

1.2.3. Създаване/доразвиване на иновационни звена на равнище индустриален сектор

Основен акцент:

- Разработване на програма с цел насърчаване на създаването и/или доразвиването на иновационните звена на всеки от приоритетните за развитие икономически сектори на района.

1.3.1. Участие на управители на фирми в Регионалната или Областните комисии по иновациите

Основен акцент:

- Развитие на публично-частното партньорство в стратегическото планиране и програмиране чрез привличане на представители на бизнес средите от приоритетните отрасли.

1.3.2. Коопериране между фирмите за разработване на съвместни иновационни проекти

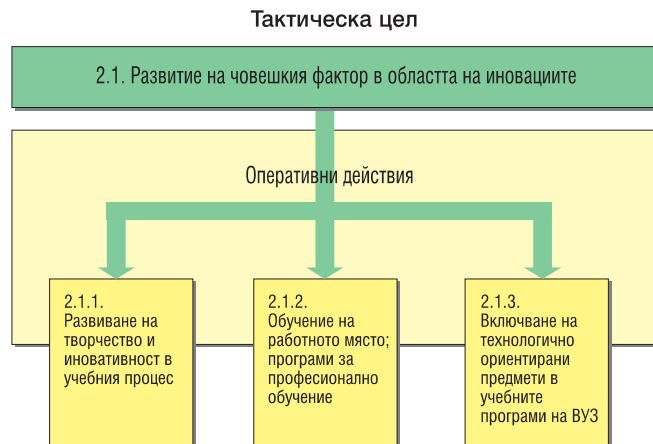
Основни акценти:

- Съчетаване на конкуренцията със сътрудничество между МСП в приоритетните сектори с цел да се решат общи технологични проблеми.
- Развитие на функциите на местните браншови структури в подкрепа на технологичното развитие на фирмите и иновационната им дейност.

1.3.3. Създаване на технологични клъстери на регионално равнище

Основен акцент:

- Разработване на мерки за насърчаване на сътрудничеството на фирмите от приоритетните сектори с изследователските и посредническите организации (в т.ч. финансови институции) от района и експериментално приложение на мерките в отделен сектор.

2.1.1. Развиване на творчество и иновативност в учебния процес

Основни акценти:

- Насърчаване на изучаването на природо-математическите науки и развитието на приложните изследвания в области, в които районът има традиции.
- Усъвършенстване на учебните планове и програми с цел да създадат възможности за усво-

яване на най-новите научни и социални нововъведения в изучаваните дисциплини.

- Подобряване на материално-техническата база в училищата и университетите чрез публично-частно партньорство.

2.1.2. Обучение на работното място; програми за професионално обучение

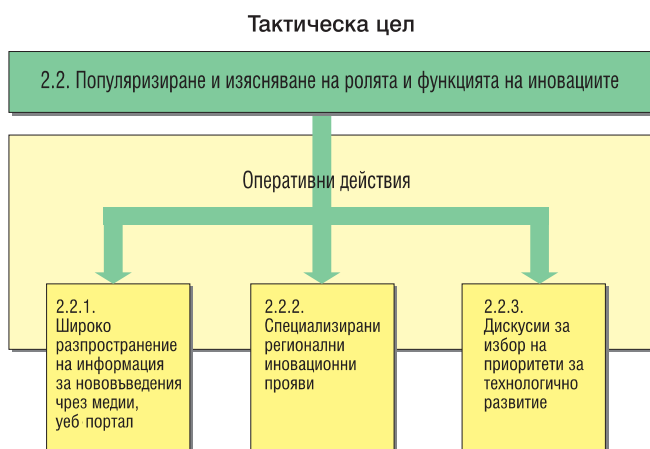
Основни акценти:

- Включване на бизнес средите в практическата подготовка на бъдещите специалисти в района чрез предлагане на теми за курсови проекти, дипломни работи и осигуряване на условия за практика на студенти.
- Привличане на преподаватели и студенти при решаването на практически проблеми на фирмите в района.
- Усъвършенстване на квалификацията на работещите чрез професионално обучение.

2.1.3. Включване на технологично ориентирани предмети в учебните програми на ВУЗ

Основни акценти:

- Въвеждане на дисциплините Управление на иновациите и Защита на интелектуалната собственост в техническите и технологичните университети в района, за да се усъвършенстват уменията за управление на специалистите с инженерно образование.
- Въвеждане на дисциплини за запознаване на студентите от икономическите специалности с водещите тенденции в съвременната наука и технологии и постиженията на българските научни организации и фирми.

2.2.1. Широко разпространение на информация за нововъведения чрез медии и уеб-портал

Основни акценти:

- Инициативи и PR дейности, които включват ежегоден конкурс за иновационна награда за района, награда за успешно партньорство бизнес - университет, младежки конкурс за иновации.
- Създаване на регионален уеб-портал за иновации.

2.2.2. Специализирани регионални иновационни прояви

Основни акценти:

- Специализирани изложения на Пловдивския панаир, представящи нововъведенията в съответната област и икономически сектор.
- Създаване на иновационни борси (първоначално като паралелни инициативи в рамките на специализираните изложения, а впоследствие като самостоятелни дейности), на които научните организации от района да представят свои разработки.

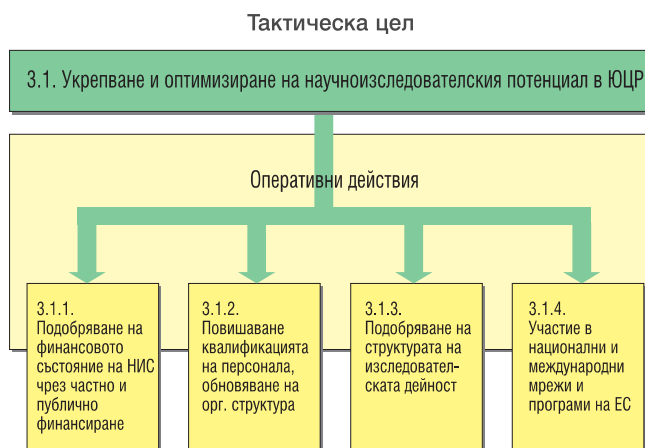
2.2.3. Дискусии за избор на приоритети за технологично развитие

Основни акценти:

- „Демократизиране“ на избора на приоритети за научно, технологично и икономическо развитие, като целта е той се превърне в резултат от дейността на различни обществени групи,

а не само на научния елит и/или областните и местните власти.

- Мерки за насърчаване на иновациите в Областните планове за развитие.
- Периодично организиране на дискусии с широкото участие на научните среди, бизнеса, нестопанските организации и областните управи, на които да се обсъждат предложения на различни обществени групи за развитие на технологиите, в т.ч. и в дългосрочна перспектива чрез приложение на форум-подхода.

3.1.1. Подобряване на финансовото състояние на НИС чрез частно и публично финансиране

Основни акценти:

- Преглед на източниците за финансиране на иновациите в района и възможностите за съфинансиране на значими иновационни проекти чрез публично-частно партньорство.
- Увеличаване на собствените средства чрез комерсиализиране на дейността на научноизследователските организации и намиране на нови ниши за предлагане на услуги на фирмите.

3.1.2. Повишаване квалификацията на персонала, обновяване на организационната структура

Основни акценти:

- Създаване на специализирани офиси за трансфер на технологии в областите от Южен

централен район, които предлагат и програми за придобиване на нови знания и умения за иновации плюс практическа дейност в проекти с подчертан интердисциплинен и трансдисциплинен характер.

- Включване в международни програми за обучение, включително и в обучение по управление на проекти и разработване на предложения за финансиране на идеи, изследвания и разработки.
- Подпомагане на езиковата и компютърната подготовка и работа със съвременните информационни технологии.

3.1.3. Подобряване на структурата на изследователската дейност

Основни акценти:

- Насочване на изследванията в университетите и научните организации към решаване на конкретни практикоприложни проблеми.
- Провеждане на ежегоден конкурс за изследователски продукти, разработени от научните организации в района и получили практическо приложение.

3.1.4. Участие в национални и международни мрежи и програми на ЕС

Основни акценти:

- Утвърждаване на научните мрежи като основен механизъм за интегриране на научния потенциал в ЮЦР в национален и международен план. Променливата геометрия, гъвкавостта и динамизмът на мрежите ще гарантират на учени с различна степен на експертност и подготовка - утвърдени и млади специалисти - успешно да си сътрудничат на базата на общите изследователски интереси.

3.2.1. Развитие и популяризиране на посредническите услуги в областта на иновациите

Основни акценти:

- Постепенно разширяване на спектъра от услуги, предлагани от посредническите организации с подчертан акцент към трансфер на знания и технологии.
- Създаване на кооперативна мрежа между посредническите организации от региона за обмен на опит, информация и разширяване на спектъра от предлаганите услуги.
- Установяване на активни и устойчиви връзки с регионалните медии за популяризиране на посредническите организации.
- Осигуряване на лесен достъп до услугите на посредническите организации чрез широко разпространение на информация за услугите: Интернет; брошури; съвместни срещи и др.
- Създаване на инфобазата в Интернет за предлаганите услуги от посредническите организации.
- Създаване на портал за развитие чрез иновации (на базата на обща платформа между посредническите организации в региона да се изгради база от информация за предлаганите услуги и възможните връзки към други подобни системи от бази данни).

3.2.2. Подпомагане създаването на липсващите звена в иновационната система - местни консултативни и инфо-центрове

Основни акценти:

- Създаване на центрове за трансфер; бизнес иновационни центрове; технологични паркове; научни паркове; инкубатори; служби за маркетинг и брокерство и др. в зависимост от потребностите за иновационна подкрепа в шестте области на района.
- Изграждане на локални информационни, консултативни и обучаващи центрове, свързани с иновациите чрез кооперативна мрежа. Между посредническите организации от района да се създадат: информационни центрове - с бази данни за иновациите в отраслов, регионален, национален аспект, иновационни възможности и потребности в района; консултативни центрове - с приоритет съдействие за участие в международни и европейски програми; обучаващи центрове по иновации - да прилагат разнообразни форми като периодично провеждани работни срещи, семинари, дискусии, в които да се привличат изявени специалисти по иновации; обучението да отговаря на проучените потребности в района за обучение по целия спектър на иновационната проблематика.

3.2.3. Развитие на човешките ресурси

Основни акценти:

- Създаване на регионални центрове за професионално обучение и квалификация за водещите сектори от регионалната икономика.
- Разработване на програми за професионално обучение съвместно с бизнеса и университетите в района.

3.3.1. Достъп на бизнеса до нова информация и инструменти за анализ, създаване на трансферни офиси

Основни акценти:

- Разработване и прилагане на програми за достъп на бизнеса до нова научна информация и инструменти за анализ.
- Договаряне на условия за достъп на бизнеса от района до научноизследователска апаратура и специализирани лаборатории на НИО.
- Насочване на изследователската дейност към технологичните потребности на фирмите.

3.3.2. Проучване потребностите на фирмите и осигуряване с подготвени специалисти

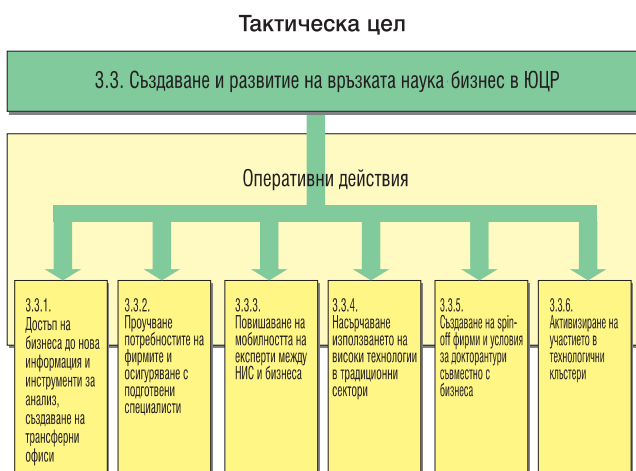
Основни акценти:

- Проучване на пазара на труда с последващ анализ и оценка на реализацията на подготвените специалисти в района и професионалната им кариера чрез активно включване на браншовите камари, Министерството на образованието и науката, Министерството на икономиката, Министерството на труда и социалната политика и други регионални и национални институции.
- Привеждане на структурата на специалностите и програмите за подготовка на студентите в съответствие с потребностите на фирмите от специалисти с определена квалификация.

3.3.3. Повишаване на мобилността на експерти между НИС и бизнеса

Основни акценти:

- Взаимодействие между науката и бизнеса на експертно равнище при осъществяването на съвместни проекти, при технологични трансфери и други дейности.
- Временно привличане на специалисти от фирмите като преподаватели и ръководители на специализанти, членове на експертни съвети в институтите.
- Привличане на преподаватели и изследователи в консултантска и изпълнителска дейност във фирмите.

3.3.4. Насърчаване използването на високи технологии в традиционни сектори

Основни акценти:

- Насърчаване на разпространяването на научни продукти с приложение в повече от един сектор на района.
- Концентриране на изследователската дейност върху решаването на комплексни проблеми със значение за повече сектори, но с акцент върху традиционните производства на приоритетните сектори на района - селско стопанство, хранителна и питейна промишленост, туризъм, дървопреработване и т.н.
- Създаване на програми за насърчаване на използването на технологии за екологично земеделие, пречиствателни технологии, биоенергетични технологии и пр.

3.3.5. Създаване на spin-off фирми и условия за докторантури съвместно с бизнеса

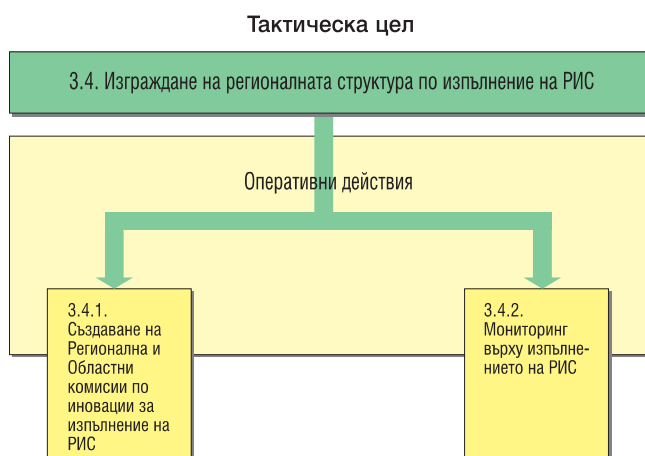
Основни акценти:

- Подпомагане на процеса на създаване на фирми от изследователи от научните организации и университетите за пазарно реализиране на разработени от тях технологии и продукти чрез подходящи институционални форми.
- Разработване на докторантски програми съвместно с бизнеса.

3.3.6. Активизиране на участието в технологични кълстери

Основен акцент:

- Насърчаване на участието на фирмите от региона в технологични кълстери чрез разработване на специализирани програми и използване на ефекта от съвместното партньорство между научноизследователските, посредническите организации и държавните институции и фирмите от района.

3.4.1. Създаване на Регионална и Областни комисии по иновации за изпълнение на РИС

Основни акценти:

- Да се създадат Областни комисии по иновации към Областните съвети за развитие, които да отговарят за изпълнението на конкретни иновационни проекти за областите и за набирането на нови предложения за проекти на областно равнище.
- Да се създаде Регионална комисия по иновациите към Регионалния съвет за развитие, която да отговаря за изпълнението на годишните регионални иновационни планове и за набирането на нови предложения за проекти на регионално равнище, както и за изпълнението на съвместни проекти с районите Тесалия от Гърция и Саксония - Анхалт от Германия.

3.4.2. Мониторинг върху изпълнението на РИС

Основен акцент:

- Регионалният съвет за развитие и Областните съвети за развитие ще извършват мониторинг върху изпълнението на РИС в партньорство със сдруженията на научноизследователските, посредническите организации и бизнеса в района.

6.3. Първи регионален иновационен план (юни 2004 г. - май 2005 г.)

Дейности и проекти	Потенциални изпълнители
Създаване на Регионален информационен и консултативен център по рамковите програми на ЕС за научни изследвания, технологично развитие и демонстрации	БСК и БТПП Браншови асоциации Университети Министерство на образованието и науката
Организиране и провеждане на Регионален иновационен форум в рамките на ежегодния Международен технически панаир - Пловдив	Областни администрации Министерство на икономиката Министерство на образованието и науката
Създаване на Лаборатория по качеството за селското стопанство и хранителната и питейната промишленост на ЮЦР	Областни администрации Министерство на земеделието и горите МСП от двата сектора
Производство на екологични земеделски продукти	Министерство на земеделието и горите Аграрен университет Висше училище "Земеделски колеж" МСП от района
Технологично обновяване на предприятията	МСП от района Министерство на икономиката
Регионален уеб-портал за насърчване на иновациите	Университетите в района
Създаване на Регионален център за МСП в подкрепа на електронната търговия	Фондация "ПИК"
Създаване на трансферни офиси в университетите - регионални представителства на Европейския иновационен център	Университетите в района Фондация "ПИК" Министерство на икономиката
Марка "Произведено в Родопите" и марка "Туризм в Родопите"	БТПП - гр. Смолян Община Смолян
Изграждане на туристически клъстер на територията на община Смолян	Областна администрация Смолян Община Смолян Министерство на икономиката
Изграждане на пчелна ген-банка в Родопите	община Смолян МСП
Демонстрация и въвеждане на управленски продукти сред фирми от агробизнеса и хранителната и питейната промишленост	Фондация "ПИК"

Издава:
**Фондация "Приложни
изследвания и
комуникации"**

Редакторски колектив:
Зоя Дамянова
Кристина Недева
Борислава Северова

Адрес:
ул. „Гурко“ N 6, 1000 София
тел: 02/986 7557
факс: 02/980 1833
Web-адрес:
<http://www.innovation.bg>

**Фондация "Приложни изследвания
и комуникации" - координатор**

ул. "Александър Жендов" 5

София 1113

тел.: 02 9733000

факс: 02 9733588

**Комисия за икономическо и
социално сближаване
на Южен централен район**

пл. "Никола Мошанов" 1

Пловдив 4002

тел.: 032 605562

**Министерство на регионалното
развитие и благоустройството**

ул. "Св. св. Кирил и Методий" 17-19

София 1202

тел.: 02 9405573

факс: 02 9875854

**University of Thessaly
Pedion Areos**

Volos 38334, Greece

tel.: +30 421 74057

fax: +30 421 74059

tti Magdeburg GmbH

Bruno-Wille-Str. 9

D-39108 Magdeburg

tel.: +49 391 7 44 35 20

fax: +49 391 7 44 35 11